

Vosje heeft het naar zijn zin in de duinen: hij jaagt de vogels op, imiteert de aalscholver en rent achter twee paarse vlinders aan. Tot hij na een grote sprong van het duin, geen grond meer onder zijn pootjes heeft en met een klap neervalt. Hij belandt in een droom over zijn korte leven: als pup, zo klein als een appeltje, over het grote hert en over de mensenjongen. En dan droomt hij over wat er is voorgevallen nadat hij achter de paarse vlinders aanrende....

- Groep 3 - 4 (NL) / Leerjaar 1 - 2 (B)
- Trefwoorden: dromen, vossen, nieuwsgierigheid
- Lessuggesties: Cisca van Hemert-Kopmels

1. Vooraf

Vosje is vooral een beeldboek, het beeld is leidend, 'er wordt ruimte gegeven aan het beeld voordat het verhaal start en zich kan ontwikkelen.' Zo staat te lezen in het juryrapport bij de Zilveren Penseel. In deze lessuggesties wordt extra aandacht besteed aan de illustraties. Niet alleen het werk van Marije Tolman is bekroond, ook Edward van de Vendel heeft een Zilveren Griffel voor de tekst ontvangen.

2. Voorlezen

Toon de voorkant van het boek en lees de titel voor.

- Waar bevindt Vosje zich?
- Waaraan kun je dat zien?

Laat de leerlingen de volgende vijf spreads zien.

- Heeft Vosje plezier aan het strand? Kun je dat zien aan de illustraties?
- Denk je dat Vosje een nieuwsgierig dier is? Hoe weet je dat?
- Is alles getekend op de illustraties? Wijs de leerlingen erop dat Marije Tolman heeft getekend op blauwgroen afgedrukte foto's van duinen en

strand.

Bij de zesde spread volgt de eerste regel tekst: 'Vosje holt achter twee vlinders aan, want ze zijn paars.'

- Wat denk je, houdt Vosje van paars? Hoe weet je dat?

Op spread 7 en 8 zie je Vosje vallen en met een KLAP op het strand terecht komen.

Dan begint een droom die Vosje nooit eerder heeft gehad.

- Zou Vosje slapen en dromen of is er iets anders aan de hand?

Van spread 9 tot en met 17 ontrolt zich Vosjes droom. Wijs de leerlingen erop dat de illustrator nu niet meer op foto's tekent maar op wit papier en pakpapier.

Op spread 18 komt een jongetje op zijn fiets aangereden.

- Heb je dat jongetje eerder gezien? (op de titelpagina)
- Nu wordt er weer een foto als ondergrond gebruikt. Zou de illustrator dat expres hebben gedaan?

- Heb je in de gaten dat de droom (op neutraal papier) hier stopt en het jongetje wordt geïntroduceerd?
- Heeft het jongetje plezier aan het strand?
- Vind je dat het jongetje op Vosje lijkt? Kun je dat uitleggen?
- Op spread 23 wordt het papier weer neutraal, wat zou dat betekenen? Vosjes droom gaat verder. Hij herbeleeft de avonturen met zijn broertje, zijn eerdere ontmoeting met het jongetje, die hem uit de glazen pot bevrijd heeft, en de val die hij maakt als hij achter de vlinders aan holt.

Op spread 32, met een foto als achtergrond, ziet Vosje zichzelf liggen.

- Wie zie je in de verte al aankomen? (het jongetje op zijn fiets) Het jongetje brengt Vosje terug naar zijn papa, mama, broertjes en zusjes. En als Vosje zijn ogen opendoet, is alles goed.

3. Vertel eens

Papa zegt: 'nieuwsgierig is doodgierig.' En slim zusje zegt: 'Als je op een muis kauwt, dan is die muis veel te doodgierig geweest.'

- Wat bedoelen papa en zusje?
- Is het goed om nieuwsgierig te zijn?
- Kan het gevaarlijk zijn?
- Heb je daar een voorbeeld van gezien in het verhaal? (Vosje zit met zijn kop klem in de glazen pot)
- Ben jij wel eens nieuwsgierig? Kun je daar een voorbeeld van geven?
- Vind je Vosje een nieuwsgierig dier?
- En het jongetje?

Vosje begrijpt het niet helemaal. 'Maar papa en mama weten alles. Ze laten zien hoe de wereld moet.'

- Doen jouw papa en mama dat ook, jou van alles over de wereld leren?
- Kun je daar wat over vertellen?

Vosje droomt.

- Droom jij ook wel eens?
- Kun je je nog een droom herinneren?
- Zijn dromen altijd prettig?

4. Dromen

Praat nog wat verder door over dromen. Dromen kun je 's nachts, maar je kunt ook overdag dromen over iets wat je heel graag zou willen.

- Heb jij wel eens zo'n droom?
- Kun je er iets over vertellen?
- Je kunt ook dagdromen, weet iemand wat dat is? Laat de leerlingen hun droom in een klein stripverhaal tekenen. Het kan zo'n droom zijn als de droom die Vosje beleeft, z'n leven trekt aan hem voorbij, van geboorte tot nu. Of een droom die je 's nachts echt een keer hebt gehad, of een droom die je uit wil laten komen.

5. Boekenhoek

Laat de leerlingen in tweetallen het boek nog eens bekijken, er zijn zoveel details te zien, die erom vragen met geconcentreerde aandacht te worden bekeken. Geef ze een gerichte kijkopdracht mee:

- Welke dieren herken je in het boek en wat valt je verder op?

Laat de leerlingen verslag uitbrengen en noteer wat ze gezien hebben en wat ze opviel. Bespreek de waarnemingen in de (boeken)kring als alle leerlingen aan de beurt zijn geweest.

6. Teken op foto's

Druk voor de leerlingen op A3-formaat papier zwart-witfoto's af van strand-, zee- en duinlandschappen. Je kunt rechtenvrije foto's vinden op een aantal websites: <https://www.isimedia.nl/25-websites-waar-je-gratis-rechtenvrije-fotos-vindt/>

Geef ze fluorescerende stiften en fineliners waarmee ze vlinders, insecten en andere dieren op de foto tekenen. Een jongetje, het vosje, de fiets, een scene uit het boek, laat ze naar hartenlust experimenteren.

7. Wind

Een grappige tekst uit het boek: 'En als je in de wind gaat staan waaien je haren overeind! En als je je omdraait waaien ze naar de andere kant!'

■ Herken je dat?

■ Heb je dat zelf wel eens ervaren als je in de harde wind loopt?

Laat de leerlingen lopen alsof het heel hard waait, de wind blaast in je rug, hij blaast je vooruit, je kan bijna niet op de been blijven. Blaas met een koude föhn hun haren één kant uit en daarna de andere kant.

Bied daarna het volgende gedicht aan:

de wind

de wind giert
de wind huilt
hij brult en hij blaast

hij loeit en hij stoeit
hij rammelt en raast

de wind waait en hij draait
hij ritselt en ruist
hij streelt en hij aait

de wind suist langs je oren
hij fluistert en fluit
de wind komt en hij gaat
en nu blaast hij....uit

NOOIT DENK IK AAN NIETS, Hans en Monique Hagen
tekst, Charlotte Dematons illustraties (Querido
2015)